

KARDINALOVA HOMILIJA PRIGODOM
BLAGDANA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA

O 50. OBLJETNICI SMRTI

(Zagreb, 10. veljače 2010.)

Liturgijska čitanja: Otk 21, 5-7; 2 Kor 1, 3-7.8b-9.12; Iv 12, 23-28

1. *Ako pšenično zrno umre,... donosi obilat rod.* Tako nas Isus u liturgijskome slavlju poučava i suočava sa životom što ga je svjedočio blaženi Alojzije.

Pola je stoljeća prošlo od trenutka kada je zrno, dozrelo u patnji, noseći snagu života, palo na zemlju i suočilo se sa zemaljskim umiranjem. Pola je stoljeća proteklo od svete smrti u koju je uraslo mnoštvo molitava u našoj Domovini i diljem svijeta. Pola je stoljeća rasta plodova koji su nam dali da preživimo i kada se činilo da je pustinja odveć snažna i da je nada ugušena.

Braćo i sestre, večeras zahvalno gledamo na tih pedeset godina i promatramo što nam je darovano. Proteklo je stoljeće u povijesti naše Crkve i hrvatskoga naroda – slobodno to možemo reći – obilježeno životom i smrću blaženoga Alojzija Stepinca. U prvome je dijelu toga stoljeća Božji Duh ostavio svoj trag po zemaljskomu djelovanju dragoga nam Pastira, a u drugome je dijelu taj isti Duh desetljeća ispunio odjekom življene svetosti u vjeri Crkve. Božje je to vrijeme koje je ostalo prepoznatljivo u Stepinčevu liku.

2. Večeras jasno shvaćamo da je jedini spomen, jedina istinska memorija koju Crkva čuva memorija svetosti. Toliko je ljudi koji su ispunili tijek povijesti posljednjih pedeset godina i koji su smatrani velikima. Nebrojani su oni za koje se mislilo da čine značajna i nezaobilazna povijesna djela, a Crkva – pamteći svu svoju prošlost – posebno mjesto daje samo svetosti, životima ljudi po kojima svijetli Božja Riječ i Božja prisutnost.

Nimalo ne iznenađuje što je u mnoštvu svjedoka i zbiljskih vjernika, u memoriji vjerničkoga narodnog bića najdublje ostao živjeti spomen na blaženoga Alojzija. Bog ga je pozvao, a on se odazvao i postao nositeljem sjaja vječnosti.

Zašto je tomu tako, braćo i sestre? Zato što se čovjek redovito brine kakvu će sliku o sebi ostaviti; zato što je zauzet nastojanjem da ga pamti povijest. Kršćanin gleda onkraj takve brige i stalo mu je do slike u vječnosti; do pravorijeka koji o njemu ima Bog. Tada ga pamti i povijest, jer čovjeku kojemu je pouzdanje u Bogu, vrijeme ne može nauditi.

U tebe se, Gospodine, uzdam; ne daj da se ikada postidim. Vjerniku je najviše stalo do Božjega pogleda ljubavi. Mjera stida nije u nestalnosti ljudskih prosudaba, često vođenih neistinom, nego u Onome koji je zavolio čovjeka do ljubavi darovane na križu.

Uistinu, o ovoj jubilarnoj obljetnici smrti blaženoga Alojzija lakše dohvaćamo baštinu i vrijednost nadvremenskoga. Nije li čudesno i divno da netko - protiv koga su se dizali i nizali sustavi da mu zatraju spomen; da ga prikažu u lažnome povijesnom svjetlu; da ga ubroje među zločince - i dalje ostaje sjajan u Istini kojoj je služio?

3. Dragi vjernici, prvi dar koji nam je Bog u blaženom Alojziju podario jest pouzdanje u Boga iz kojega je iznikla nada. Povijesne okolnosti dale su zemaljsku moć ljudima koji su nastojali ugušiti ono što je Bog povjerio nadbiskupu Stepincu, unijeti tjeskobu i nesigurnost, srušiti oslonce dobra i nade, te sijati strah i beznađe.

Međutim, iz pouzdanja u Boga, ostala je živjeti nada. Ne toliko nada koja se svodi na premošćivanje poteškoća nadolazećih dana, koji su pred nama viđeni kao prijetnja, nego nada koja se otvara kao prostor iznad brige za sutrašnjicu i na svome putu kroz patnju vidi Boga.

U takvim vremenima, Bog nam daje priliku za očitovanje kršćanske ljubavi. Ta kršćanska nada život svakoga čovjeka vidi kao dar i raduje mu se. Iz toga je građeno veliko djelo solidarnosti i očitovalo se sebedarje. Iz pouzdanja u Boga i kršćanske nade nicala su karitativna djela kao govor svojstven crkvenoj vjerodostojnosti. U svakome takvom djelu, više od ljudske dobrote, ostaje vidljiva vjera.

4. Blaženi Alojzije ostavio nam je i svjedočanstvo o mudrosti križa. Ideologije koje su tutnjale u povijesnom tijeku njegova vremena, kao i one koje su oštrinom kritike, nakon njegove smrti, željele ovladati istinom, razgolićene su u svojim pokušajima i prisiljene priznati poraz. Suočile su se s govorom šutnje. No, križ je baš u tome najsnažniji. Bog je svoju Riječ prepustio šutnji ljubavi. Razapeta i ponižavana postala je još glasnijom.

Naš nam je Blaženik ostavio tu mudrost; nenavezanost na zemaljsko, bez posezanja za istim sredstvima koja se u svakome vremenu nude Crkvi; da se počne boriti za sebe, a ne svjedočiti Boga; da bude glasna, te u buci

nadmetanja za zemaljski utjecaj zaboravi na snagu ponižene Šutnje koju nitko ne može prečuti.

Izazivali su Blaženika da bude jedan od tolikih koji se neprekidno brane, dokazuju, ulaze u sukobe i prihvaćaju kompromise, kojima je svrha obescjenjivanje čovjeka i poigravanje tuđim životima.

Mudrost križa učinila ga je poniznim, a poniznost pred Bogom – vjernim. Znao je da je pozvan služiti i da u toj službi ne može birati ništa drugo, osim vjernosti, poglavito Onomu koji ga je pozvao i Onoj u kojoj je pozvan: Bogu i Crkvi.

5. Postoje vrijednosti od kojih se ne može odstupiti, jer se ne može zaniijekati istina. Ako se to dogodi, život ostaje bez smisla, a življenje bez radosti. Vjernost Istini zbunjivala je neprijatelje, ljutila ih i bila pokretačem novih neistina. Blaženi Kardinal je to znao i upravo zbog toga nije dopuštao da se umnaža mržnja, da ona postane sastavnim dijelom ljudskih odnosa. Prihvatio je patnju koja ga je pročistila; ali ne samo njega, nego i vjernike kojima je bio pastir.

Njegova hrabrost i velikodušnost, uvijek usmjerena prema nebeskome, rodila je nove vjernosti. S kolikom su samo vjernošću svećenici među sobom, a zatim i vjernici gradili zajedništvo, zahvaljujući Kardinalovoj vjernosti. Slobodno možemo reći da je sačuvao zajedništvo Crkve ne samo u njezinoj povezanosti s Petrovim nasljednikom, nego i u svećeničkome zajedništvu te zajedništvu vjernika koji su u njegovu umiranju imali oslonac za življenje Evanđelja u krilu Crkve.

To zajedništvo svećenika i vjernika, osjetljivost za Crkvu, produblјivanje nutarnjega smisla svoga kršćanstva i zauzetost u

konkretnim prilikama i neprilikama dugujemo Stepinčevoj vjernosti. Iz nje su potekla nova svećenička i redovnička zvanja, oduševljenje za nebesko. U trenutcima sumnja vjernici su ponovno i ponovno dolazili na njegov grob gdje su nalazili snagu za daljnji hod.

Ovdje, pokraj Blaženikova groba, roditelji su pronalazili snagu za odgoj svoje djece u kršćanskome duhu; supružnici za uzajamnu ljubav; mladi za nove i hrabre korake u životu. Ovdje, u Stepinčevoj katedrali, ostala je sačuvana, iako budno motrena, slobodna riječ koju su ljudi osjećali da im pripada. Ovdje, pod okriljem Crkve, dolazi se čuti riječ, usklađenu s istinom koju je Bog usadio u čovjeka.

Ovdje je uvijek tinjala i budila se vjera u pravedne zahtjeve za slobodom svakoga naroda, a posebno hrvatskoga, koji se i u našem vremenu treba vraćati pred Stepinčev lik, tražeći što je danas poziv koji nam Bog povjerava. Ovdje se iskreni hrvatski vjernik u najtežim trenutcima pitao: Kako dalje; kamo nam je ići? Imao je i ima odgovor pred sobom od kojega može živjeti svako društvo, otvoreno istini o ljudskome postojanju.

6. Blaženi Alojzije nam je u baštinu predao i govor čiste savjesti kao sveto mjesto susreta Boga i čovjeka, kao nepovredivi prostor odlučivanja i djelovanja, nepodvrgnut hirovima trenutka. U tome se ogledalu lako prepoznaje ljudskost, najviše u trenutcima kušnja, kada su obespravljeni najslabiji.

Na raskrižjima društvenih i kulturoloških, gospodarskih i političkih mijena, ostaje živjeti čistoća savjesti. Ona je prava utjeha kojom nas tješi Bog, »... da bismo – kako nam piše sveti Pavao – i mi sve koji su u nevolji mogli tješiti onom utjehom kojom nas same tješi Bog.«

Svaki je vjernik, ali i svaki čovjek, iskušavan naročito prisutnošću zla u svijetu, iz čega proistječu štete, kako za pojedinca tako i za društvo, ali mi znamo »da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube« (Rim 8, 25). Ljubiti Boga drugo je ime za čistu savjest.

Čovjek koji ljubi Boga ne vrijeđa drugoga; ne nanosi mu zlo; uviđa svoju ljudskost i spreman je trpjeti za dobro. Stoga osude, s kojima je pred ljudskim sudištem bio suočen blaženi Alojzije, ne dopiru do njega; izrečene su mimo njega i postale besmislene.

7. Slavlje blaženog Alojzija ostaje smjerokazom. »Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije Stepinac svojem narodu pruža svojevrsni kompas da bi se znao orijentirati« – poručio nam je sluga Božji Ivan Pavao II. (Govor u Mariji Bistrici, 3. listopada 1998.).

Braćo i sestre, ovaj grob kao Crkva ne smijemo zaobići i promatrati samo kao puko sjećanje na veličinu Božjega djela. Memorija svetosti nas pita: Crkvo, gdje si danas? Božji narode, gdje je tvoja molitva? Svećenici, vjernici, gdje je vaše zajedništvo, usmjerenost prema Bogu, spremnost na vjernost? Crkvo, jesi li svjedokinja ljubavi prema bližnjima?

Crkvo zagrebačka, Crkvo u Hrvatskoj, gdje je tvoj odaziv na Božje pozive mladima da budu svećenici, redovnici i redovnice? Kršćani, gdje je vaša kultura u svakidašnjici? Znanstvenici, zalažete li se za vrijednosti koje donose radost ljudskoj duši i otkrivaju pogled vječnosti? Obitelji, jeste li zaboravile otvorenost životu i odgoj svoje djece? Političari, gospodarstvenici, pitate li se od čega se ne smije odstupiti? Katolici zastupnici u Hrvatskom saboru, kada ste tražili odgovor od svoga Blaženika?

Grob je još uvijek tu. Ali ne samo grob, nego i oltar; ne samo pedeseta obljetnica smrti, nego trajnost života po uskrsnuću u koje je čvrsto vjerovao i po kojem je živio naš Blaženik.

8. Pedeset godina nakon svoje smrti blaženi Alojzije nam još jasnije naviješta Radosnu vijest i upućuje kako je trebamo živjeti. Kažem 'još jasnije', jer se nataložena ideološka prašina teže može uskovitlati, a istodobno lakše se je može i otpuhnuti dahom Duha istine.

Ova pedeseta obljetnica govori da kršćanskoj svetosti vrijeme ne može nauditi; da spomenu istinske ljubavi stvarni suci nisu oni koji su uzrokovali patnje; da ideolozi i počinitelji zla imaju stalnu potrebu za preinačivanjem i tumačenjem svojih biografija, a da svjedoci Isusa Krista sjaje snažnije i privlačnije.

Braćo i sestre, koliko se toga dogodilo u Crkvi i Domovini od trenutka kada je u ovoj prvostolnici dočekan lijes s tijelom pokojnoga Kardinala! Koliko je riječi o njemu izgovoreno; koliko svećenika i vjernika ispitivano što o njemu misle i za koga ga drže; koliko je osuda izlistano pod sjenom spomena njegova imena; koliko je truda uloženo da ga se ocrni među hrvatskim ljudima i diljem svijeta, ali i koliko je molitava njemu upućeno? Tko je tada mogao misliti da će na ovome grobu klečati Petrovi nasljednici; da će se kroz urlik mržnje i govor o zločincu probiti blagi glas svetosti; da ćemo smjeti biti i javno ponosni na svoga mučenika?

Znamo da to nije ljudsko djelo. U vjeri spoznajemo da smo dionici većega dara. Zato smo večeras zahvalni i zato ove jubilarne godine još s većim žarom molimo za proglašenje svetim blaženoga Alojzija kako bismo

ga mogli još predanije slijediti i utjecati se njegovom moćnom zagovorom u svojim životnim potrebama.

Gospodine Bože, po njegovu si zagovoru čuvao i pratio hrvatske vjernike u teškim vremenima kušnje i progona. Udijeli nam da se radujemo zazivajući ga u zajedništvu Presvete Bogorodice Marije i tvojih svetih! Vjerujemo, dobri Bože, da će tvoja ljubav to učiniti! Amen.